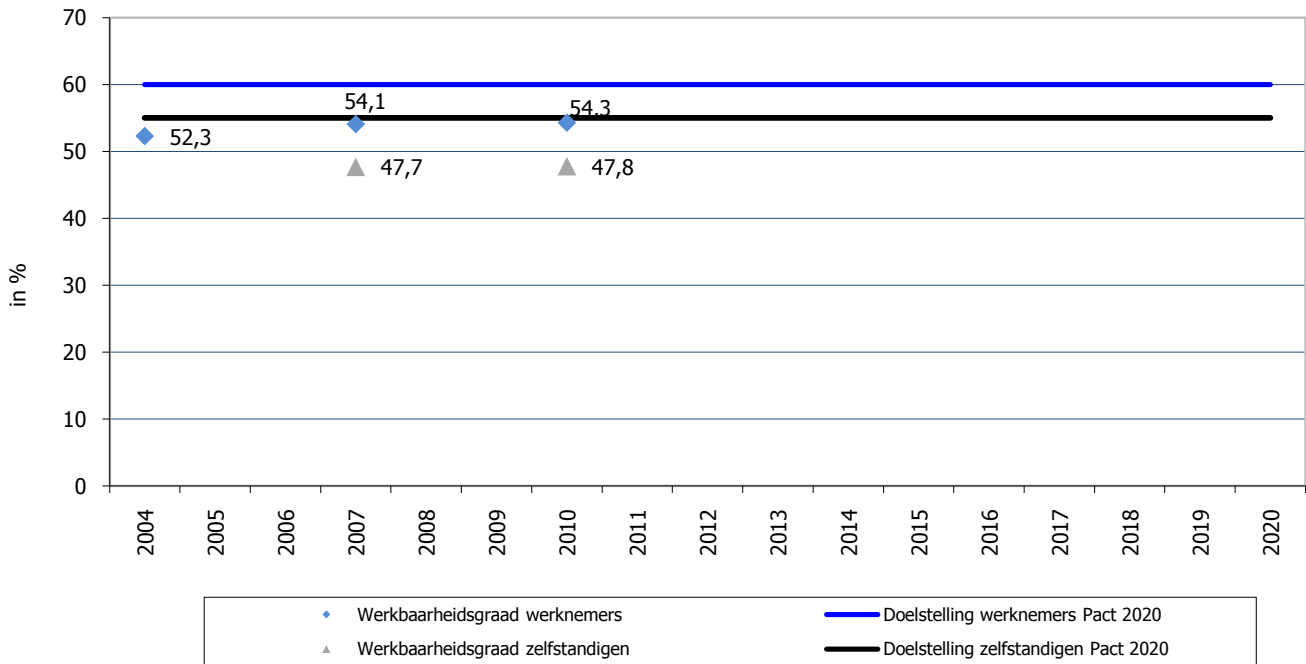

Doelstelling	10.1 Zowel de werkbaarheid van werknemers als van zelfstandigen groeit jaarlijks gemiddeld met minstens 0,5 procentpunt. 10.2 De werkbaarheidsgraad verhoogt voor werknemers daardoor tot minstens 60% in 2020, en komt voor zelfstandigen in 2020 zo dicht mogelijk bij 55%.
Kernindicator	Werkbaarheidsmonitor werknemers en zelfstandigen
Definitie	De werkbaarheidsgraad is een samengestelde ratio die aangeeft welk percentage van de werknemers/zelfstandigen een job heeft die voldoende leermogelijkheden biedt, goed te combineren is met het privéleven en geen aanleiding geeft tot werkstress of motivatieproblemen.
Streefwaarde	Minstens 60% voor de werknemers en zo dicht mogelijk bij 55% voor zelfstandigen in 2020
Dimensies	/
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2004 (nulmeting werknemers), 2007 (nulmeting zelfstandigen) en 2010
Frequentie en stiptheid	Driejaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in juni van het jaar x
Laatst gewijzigd	17/01/2011
Meetmethode	Schriftelijke bevraging van een representatief staal van werkende Vlamingen: 20.000 loontrekkenden en 6.000 zelfstandige ondernemers.
Bron data	SERV-STV Innovatie & Arbeid
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/5592.htm

Werkbaarheidsgraad werknemers en zelfstandigen

Bespreking

De werkbaarheidsgraad van de Vlaamse loontrekkenden is gestegen van 52,3% in 2004 naar 54,3% in 2010. Ten opzichte van 2007 is de werkbaarheidsgraad quasi gelijk gebleven. De stijging van de globale werkbaarheid is te wijten aan de betere score op drie van de vier onderliggende werkbaarheidsindicatoren die de kwaliteit van werk meten: het welbevinden in het werk, de leermogelijkheden en de werk-privé-balans. De vierde werkbaarheidsindicator, de psychische vermoeidheid, blijft ter plaatse trappelen.

Anno 2010 beschikt ruim de helft van de werknemers dus over een kwaliteitsvolle job op vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans. Daartegenover staat dat 45,7% van de Vlaamse werknemers met één of meerdere werkbaarheidsproblemen geconfronteerd wordt. De meesten onder hen ondervinden slechts één (24,7%) of twee (13,4%) werkbaarheidsknelpunten, een kleine minderheid onder hen ervaart er drie (5,7%) of vier (1,8%).

In 2010 blijft de werkbaarheidsgraad van de Vlaamse zelfstandige ondernemers met 47,8% nagenoeg op hetzelfde niveau hangen als in 2007. Daarmee komt het aandeel van de zelfstandigen dat een kwaliteitsvolle job heeft op vlak van psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans nog niet op de helft. Daartegenover staat dat de meerderheid of 52,2% van de zelfstandige ondernemers met één of meerdere werkbaarheidsproblemen geconfronteerd wordt. De meesten onder hen ondervinden slechts één (26,2%) of twee (20,4%) werkbaarheidsknelpunten, een kleine minderheid onder hen ervaart er drie (4,6%) of vier (1%).

Doelstelling	10.3 Dit impliceert dat voor de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies (psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans) hogere groeicijfers gescoord worden.
Kernindicator	Werkbaarheidsmonitor werknemers en zelfstandigen voor de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies. Score: % niet problematisch. Operationalisering hogere groeicijfers = de groei in procentpunten in de globale werkbaarheid + 0,1pp.
Definitie	De werkbaarheidsmonitor meet vier belangrijke aspecten van arbeidskwaliteit: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (motivatie), leermogelijkheden en de balans tussen werk en privé.
Streefwaarde	Hogere groeicijfers in 2020
Dimensies	Vier werkbaarheidsdimensies naar loontrekkenden/zelfstandigen, % niet problematisch
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2004 (alleen voor werknemers), 2007 en 2010
Frequentie en stiptheid	Driejaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in juni van het jaar x
Laatst gewijzigd	27/10/2010
Meetmethode	Schriftelijke bevraging van een representatief staal van werkende Vlamingen: 20.000 loontrekkenden en 6.000 zelfstandige ondernemers.
Bron data	SERV-STV Innovatie & Arbeid
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/4507.htm http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3541.htm

Werkbaarheidsindicatoren, naar werknemer/zelfstandige,
% niet-probleematisch

	2004	2007	2010
Psychische vermoeidheid (werkstress)			
werknemers	71,1	71,2	70,2
zelfstandigen	-	63,3	62,0
Welbevinden in het werk (motivatie)			
werknemers	81,3	81,9	83,4
zelfstandigen	-	91,8	91,8
Leermogelijkheden			
werknemers	77,4	80,1	81,8
zelfstandigen	-	94,4	95,2
Werk-privé-balans			
werknemers	88,2	89,2	89,4
zelfstandigen	-	65,5	65,0

Bespreking

Werkbaar werk kan concreet gemaakt worden aan de hand van vier indicatoren: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (werkbetrokkenheid, motivatie), leermogelijkheden (kansen op bijblijven en competentie-ontwikkeling) en werk-privé-balans (combinatie van arbeid met gezin en sociaal leven).

De score voor de leermogelijkheden bij de loontrekkenden laat een significante toename zien van 2004 over 2007 naar 2010. In 2010 heeft meer dan vier op de vijf werknemers voldoende leermogelijkheden. Bij de zelfstandigen zijn er dit met ruim 95% nog meer.

De score voor welbevinden bij de werknemers stagneerde tussen 2004 en 2007, maar is wel significant gegroeid tussen 2007 en 2010. Bij 83,4% van de loontrekkenden stellen zich anno 2010 geen problemen op vlak van betrokkenheid en motivatie. Bij de zelfstandige ondernemers is bijna 92% gemotiveerd.

De score voor werk-privé-balans bij de werknemers kent een ander verloop: een significante stijging tussen 2004 en 2007 en een stagnatie tussen 2007 en 2010. In 2010 is voor bijna negen op de tien loontrekkenden de werk-privé-balans in evenwicht. Hier situeert zich het grootste verschil met de zelfstandigen, waar maar twee op drie een evenwichtige combinatie werk-privé aangeeft.

Sinds de eerste meting in 2004 blijft de score voor psychische vermoeidheid bij de loontrekkenden hangen rond de 71%. Bijna één op drie werknemers behoort dus tot de groep die zich in een problematische situatie bevindt en last heeft van hoge werkstress. Bij de zelfstandige ondernemers is dit aandeel nog hoger met bijna twee op vijf.

Doelstelling	10.4.1 Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.
Kernindicator	Werkbaarheidsmonitor werknemers en zelfstandigen voor kansengroepen en vrouwen. Operationalisering kansengroepen: 50+, laaggeschoolden, personen met een arbeidshandicap
Definitie	De werkbaarheidsgraad is een samengesteld cijfer dat aangeeft welk percentage van de werknemers/zelfstandigen een job heeft die voldoende leermogelijkheden biedt, goed te combineren is met het privéleven en geen aanleiding geeft tot werkstress of motivatieproblemen. Laaggeschoolden zijn hier personen die bij de vraag naar diploma 'geen, lager of lager secundair onderwijs' aangegeven hebben. Laaggeschoolden hebben maximaal een getuigschrift/diploma lager secundair onderwijs.
Streefwaarde	Hogere werkbaarheidsgraad vrouwen en kansengroepen
Dimensies	Naar vrouwen en kansengroepen (arbeidshandicap niet bevraagd bij zelfstandigen)
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2004 (alleen werknemers), 2007 en 2010
Frequentie en stiptheid	Driejaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in juni van het jaar x
Laatst gewijzigd	17/01/2011
Meetmethode	Schriftelijke bevraging van een representatief staal van werkende Vlamingen: 20.000 loontrekkenden en 6.000 zelfstandige ondernemers.
Bron data	SERV-STV Innovatie & Arbeid
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/5592.htm

Werkbaarheidsgraad kansengroepen, naar werknemer/zelfstandige, in %

	Werknemers			Zelfstandigen	
	2004	2007	2010	2007	2010
Vrouwen	51,4	52,6	53,1	46,9	47,7
50-54-jarigen	47,1	52,2	51,5	53,0	53,1
55-plussers	58,5	54,6	56,5	53,4	52,1
Laaggeschoolden	44,6	46,1	47,5	43,3	48,4
Personen met een arbeidshandicap (erg)	-	19,2	23,9	-	-
Personen met een arbeidshandicap (in zekere mate)	-	36,2	38,1	-	-

Bespreking

De globale werkbaarheidsgraad van werknemers en zelfstandigen bedraagt in 2010 respectievelijk 54,3% en 47,8%. De werkbaarheidsgraad voor vrouwen en sommige kansengroepen wijkt wel af van de globale werkbaarheid bij loontrekkenden en zelfstandige ondernemers.

De werkbaarheidsgraad van de loontrekkende werkende vrouwen ligt in de periode 2004-2010 iets onder de globale Vlaamse werkbaarheidsgraad. De vrouwelijke werkbaarheidsgraad bij de werknemers groeide lichtjes aan tussen 2004 en 2010, maar niet significant. Bij de vrouwelijke zelfstandigen ligt de werkbaarheidsgraad in 2007 nog iets onder de gemiddelde werkbaarheidsgraad, maar in 2010 vallen die twee nagenoeg samen.

De werkbaarheidsgraad bij de plusvijftigers onder de zelfstandige ondernemers ligt anno 2010 opvallend hoger dan de globale werkbaarheidsgraad en ook bij de 55-plussers onder de werknemers is dat het geval. Meer dan in andere leeftijdsgroepen verlaten de vijftigplussers de arbeidsmarkt en zijn de oudere werkenden die overblijven een 'selecte' groep. De werkbaarheidsgraad bij de 50-54-jarige werknemers nam significant toe in vergelijking met 2004 (+4,4 procentpunten); voor de 55-plussers was dat niet het geval (-2 procentpunten).

De werkbaarheidsgraad van de laaggeschoolden ligt zowel bij de werknemers als bij de zelfstandigen onder de algemene werkbaarheidsgraad in 2007. In 2010 ziet dit plaatje er enigszins anders uit. De werkbaarheidsgraad voor de laaggeschoolde zelfstandigen komt dan iets boven het gemiddelde uit; bij de loontrekkende laaggeschoolden is dat niet het geval.

Bij loontrekkende personen met een erge arbeidshandicap ervaart nog niet één op vier zijn/haar baan als kwaliteitsvol in 2010; bij personen met een zekere mate van arbeidshandicap is dat bijna twee op vijf. In vergelijking met 2007 zijn er dit niet significant meer.

Doelstelling	10.4.2 Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituatie. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.
Kernindicator	Bijzondere gezinssituaties en het streven naar een betere afstemming arbeid en gezin: variabele huishoudtype expliciet opnemen in de monitoring voor alle vier de afzonderlijke werkbaarheidsdimensies (% niet problematisch)
Definitie	De werkbaarheidsmonitor meet vier belangrijke aspecten van arbeidskwaliteit: psychische vermoeidheid (werkstress), welbevinden in het werk (motivatie), leermogelijkheden en de balans tussen werk en privé. % niet problematisch.
Streefwaarde	Hogere groeicijfers werkbaarheidsdimensies naar bijzondere gezinssituaties
Dimensies	Vier werkbaarheidsdimensies naar loontrekkenden/zelfstandigen en naar huishoudtype: alleenstaande zonder kinderen, partner zonder job en geen kinderen, partner met kinderen en geen kinderen, alleenstaand met kinderen, partner zonder job en kinderen, partner met job en kinderen.
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2004 (enkel werknemers), 2007 en 2010
Frequentie en stiptheid	Driejaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in juni van het jaar x
Laatst gewijzigd	17/01/2011
Meetmethode	Schriftelijke bevraging van een representatief staal van werkende Vlamingen: 20.000 loontrekkenden en 6.000 zelfstandige ondernemers.
Bron data	SERV-STV Innovatie & Arbeid
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/4507.htm http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3541.htm

Werkbaarheidsindicatoren, naar werknemer/zelfstandige en huishoudtype, % niet problematisch

		Psychische vermoeidheid (werkstress)			Welbevinden in het werk (motivatie)			Leermogelijkheden			Werk-privé-balans		
		2004	2007	2010	2004	2007	2010	2004	2007	2010	2004	2007	2010
Alleenstaand	werknemer	73,5	72,9	73,7	79,2	78,2	80,4	77,3	79,6	81,0	90,8	91,6	91,8
zonder	zelfstandige	-	60,6	58,7	-	92,0	90,6	-	93,0	90,7	-	67,2	75,0
kinderen													
Partner	werknemer	69,7	71,2	67,8	78,5	81,7	83,4	73,9	76,3	74,6	88,1	90,7	90,1
zonder job,	zelfstandige	-	66,7	67,8	-	90,5	92,2	-	86,9	98,6	-	74,7	70,0
geen													
kinderen													
Partner met	werknemer	71,2	70,2	67,7	80,5	81,2	81,9	78,2	80,9	79,7	90,4	89,8	90,1
job, geen	zelfstandige	-	66,4	59,5	-	91,7	91,2	-	94,6	95,8	-	72,4	68,5
kinderen													
Alleenstaand	werknemer	67,2	67,5	67,1	79,8	82,2	83,4	73,9	78,8	80,8	86,5	88,1	88,3
met kinderen	zelfstandige	-	64,4	55,1	-	89,3	88,4	-	95,3	95,7	-	71,1	62,7
Partner	werknemer	68,9	70,0	70,9	79,0	77,2	80,6	76,4	76,1	76,1	89,6	87,3	89,5
zonder job,	zelfstandige	-	64,3	63,5	-	91,2	90,8	-	96,4	96,7	-	63,8	62,8
kinderen													
Partner met	werknemer	71,2	71,2	70,5	83,2	84,1	85,4	78,1	81,4	84,8	86,1	88,2	88,2
job,	zelfstandige	-	63,0	63,7	-	92,5	92,7	-	95,3	95,2	-	61,8	61,9
kinderen													

Bespreking

Globaal kan gesteld worden dat in 2010, net zoals in 2007, bij de meerderheid van de werknemers en de zelfstandige ondernemers voor elk van de werkbaarheidsaspecten er zich weinig tot geen problemen stellen. Voor de werknemers kan de vergelijking met 2004 gemaakt worden en daaruit blijkt dat er een lichte verbetering is voor de meeste werkbaarheidsdimensies voor het merendeel van de loontrekkenden, over de gezinssituaties heen. Bij de zelfstandige ondernemers, vergeleken met de nulmeting in 2007, is dat minder het geval.

In 2010 zijn de verschillen naar huishoudtype bij de werknemers significant voor elke indicator, voor zelfstandige ondernemers zijn enkel de verschillen voor leermogelijkheden en werk-privé significant. Loontrekkende alleenstaanden zonder kinderen hebben anno 2010, in vergelijking met andere gezinstypes, het minst last van werkstress en slagen er het best in werk-privé in evenwicht te houden. Werknemers met een partner met job en kinderen zijn het meest gemotiveerd en hebben het meest een betrekking met voldoende leermogelijkheden.

Alleenstaande zelfstandigen zonder kinderen ervaren het minst problemen om werk en privé op elkaar af te stemmen. Zelfstandigen met een partner zonder job en geen kinderen beschikken het meest over een baan met voldoende leermogelijkheden.

Doelstelling	10.4.3 Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.
Kernindicator	Arbeidsdeelname naar huishoudtype
Definitie	De werkzaamheidsgraad meet het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar). Bij de werkzaamheidsgraad naar huishoudtype wordt de leeftijdsgroep afgebakend op 25-49 jaar. Onder 'werkenden' verstaan we iedereen die in een bepaalde referentieweek minstens één uur betaalde arbeid heeft verricht (definitie van de Internationale Arbeidsorganisatie).
Streefwaarde	Hogere arbeidsdeelname naar bijzondere gezinssituaties
Dimensies	Naar huishoudtype: alleenstaand, samenwonend al of niet met kinderen, alleenstaande ouder
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2006-2009
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in het najaar van het jaar x+1
Laatst gewijzigd	17/01/2011
Meetmethode	De Eurostat Labour Force Survey (LFS) is een door Eurostat gecoördineerde bevraging in de lidstaten van de Europese Unie, waarvan de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) van de FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI) de Belgische uitvoering is.
Bron data	FOD Economie – ADSEI EAK (bewerking Departement WSE/ Steunpunt WSE)
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/5577.htm

Werkzaamheidsgraad (25-49 jaar), naar geslacht en huishoudtype, in %

		2006	2007	2008	2009
Totaal	alleenstaand	83,5	84,7	86,6	84,1
	samenwonend met partner zonder kinderen	87,6	89,0	90,1	88,9
	samenwonend met partner en 1 kind	88,8	89,1	90,7	88,4
	samenwonend met partner en 2 kinderen	89,8	90,2	90,9	90,7
	samenwonend met partner en 3 of meer kinderen	80,1	80,9	81,6	81,0
	alleenstaande ouder	83,4	86,7	85,5	84,5
	totaal	85,8	86,8	87,9	86,8
Man	alleenstaand	84,4	84,1	87,1	84,4
	samenwonend met partner zonder kinderen	93,1	93,9	95,3	92,9
	samenwonend met partner en 1 kind	95,3	96,3	96,1	93,5
	samenwonend met partner en 2 kinderen	96,4	97,5	96,7	96,8
	samenwonend met partner en 3 of meer kinderen	93,0	94,2	93,3	92,0
	alleenstaande ouder	92,4	95,0	97,0	94,7
	totaal	91,5	92,3	92,5	91,5
Vrouw	alleenstaand	81,7	85,8	85,6	83,8
	samenwonend met partner zonder kinderen	82,2	84,1	85,0	84,9
	samenwonend met partner en 1 kind	82,8	82,5	85,8	83,6
	samenwonend met partner en 2 kinderen	83,5	83,4	85,5	84,9
	samenwonend met partner en 3 of meer kinderen	68,0	68,6	70,9	70,9
	alleenstaande ouder	80,2	82,5	80,0	79,3
	totaal	80,0	81,1	83,1	82,1

Bespreking

Bij een vergelijking van de werkzaamheidsgraad bij de 25-49-jarigen blijkt dat de gezinspositie toch een rol speelt bij het al dan niet buitenshuis werken.

Zo zijn alleenstaande vrouwen (83,8%) anno 2009 iets minder vaak aan het werk dan alleenstaande mannen (84,4%). Het absolute verschil tussen alleenstaande mannen en vrouwen is tussen 2006 en 2009 afgenomen.

Zoals in de voorbije jaren is er niet zo veel verschil in werkzaamheid tussen vrouwen met en zonder kinderen, behalve als ze 3 of meer kinderen hebben, dan zakt de vrouwelijke werkzaamheidsgraad aanzienlijk (circa 70%).

Voor de alleenstaande mannelijke ouder is de kloof met de gemiddelde werkzaamheidsgraad bij mannen de laatste jaren wat groter geworden; zij zijn iets vaker aan de slag. In 2009, net zoals in 2008, zijn er in de categorie van de alleenstaande vrouwelijke ouder net minder vrouwen werkzaam dan het vrouwelijke gemiddelde.

Doelstelling	10.4.4 Bijzondere aandacht gaat naar vrouwen, kansengroepen en bijzondere gezinssituaties. Hiertoe wordt in het algemeen gestreefd naar een betere afstemming tussen arbeid en gezin.
Kernindicator	Beroepsinactieve bevolking (25-64 jaar) die geen werk zoekt
Definitie	De beroepsinactieve inwoners op arbeidsleeftijd (25-64 jaar) die niet op zoek zijn naar werk worden berekend aan de hand van een combinatie van 2 vragen, met name de vraag of de beroepsinactieve respondent werk zoekt en indien dit niet het geval is, of de beroepsinactieve respondent in een pensioenstelsel zit. Dus het gaat hier over degenen die niet op zoek zijn naar werk en niet in een pensioenstelsel zitten. In de berekening worden de jongeren (15-24 jaar) uitgesloten omdat de overgrote meerderheid nog op de schoolbank zit.
Streefwaarde	Afname beroepsinactieve bevolking die geen werk zoekt
Dimensies	Naar reden
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	2005-2009
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks, statistiek voor jaar x is in principe beschikbaar in het najaar van het jaar x+1
Laatst gewijzigd	17/01/2011
Meetmethode	De Eurostat Labour Force Survey (LFS) is een door Eurostat gecoördineerde bevraging in de lidstaten van de Europese Unie, waarvan de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) van de FOD Economie – Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)
Bron data	FOD Economie – ADSEI EAK (bewerking Departement WSE/ Steunpunt WSE)
Meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/5572.htm

Beroepsinactieve bevolking (25-64 jaar) die geen werk zoekt, naar reden

		2005	2006	2007	2008	2009
Totaal beroepsinactieve bevolking (geen werk zoekt + geen pensioenstelsel)	aantal	489.900	505.900	487.600	478.300	478.259
gebrek aan (betaalbare) opvangdiensten	aantal	15.900	16.800	18.800	18.400	18.397
	%	3,2	3,3	3,9	3,8	3,8

Bespreking

In 2009, net zoals in 2008, zijn er ruim 478.300 beroepsinactieve Vlamingen op arbeidsleeftijd (25-64 jaar) die niet op zoek zijn naar werk en niet in een pensioenstelsel zitten. Ongeveer 18.400 (of 3,8%) hiervan zeggen expliciet dat ze geen job zoeken wegens het ontbreken of het niet kunnen veroorloven van opvangdiensten voor eigen kinderen en/of andere afhankelijke personen. Vrouwen geven het gebrek aan (betaalbare) ondersteunende opvangdiensten veel vaker aan als reden waarom men geen job zoekt dan mannen: 4,9% tegenover 0,5% in 2008. Dat wijst erop dat de traditionele rolpatronen nog lang niet zijn verdwenen.

Hoewel de totale beroepsinactieve bevolking - dus degenen die niet op zoek zijn naar werk en niet in een pensioenstelsel zitten - in de loop van de voorbije jaren gedaald is, blijkt de groep van beroepsinactieven die geen werk zoekt omwille van ontbrekende opvangdiensten toe te nemen: van ongeveer 15.900 in 2005 tot 18.400 personen in 2009 (+ 15,7%).